CAMINS FUNDACIÓ SOCIAL ESCOLA PIA

Àmbit geogràfic: Autonòmic
Seu Social: Barcelona
Forma jurídica: Fundació

- **65 persones treballadores**
- **176 persones voluntàries**

NOMBRE DE PERSONES ATESES EN ELS SERVEIS A LES PERSONES:

- 1.841 a serveis a la infància i la joventut

www.caminsfundacio.org

Breu història de l'organització

Camins va néixer el 2006 al Raval de Barcelona (sota el nom de Servei Solidari) per donar resposta a les noves necessitats que sorgien al seu voltant. Al llarg dels anys l'entitat ha estès projectes pel territori català segons anaven apareixent noves necessitats i el 2022 Servei Solidari es fusiona amb les altres fundacions de l'Escola Pia de Catalunya, Benallar i Fundació Educació Solidària, donant lloc a Camins, fundació social Escola Pia, pròpiament dit. Ara Camins és present a les 4 províncies catalanes, amb projectes a 12 municipis i s'estructura en tres àmbits de treball: l'àmbit d'infants i famílies, l'àmbit de joves i l'àmbit de cooperació internacional.

Missió

Donar respostes, fonamentalment educatives, a les necessitats dels infants, famílies i joves que es troben en situacions de vulnerabilitat; per aconseguir transformar la seva realitat, a través de la pròpia autonomia, cap a una ciutadania i realització plenes.

Descripció de l'activitat

Camins és una entitat sense ànim de lucre que acompanya infants i joves en situació vulnerable perquè accedeixin a un futur millor a través de l'educació. Cada any atén unes 1.800 persones i és present a 12 municipis de les 4 províncies de Catalunya. Els projectes de la Fundació tenen tres àrees d'acció: infància i famílies (amb centres socioeducatius, projectes de mentoria juvenil i d'acollida a famílies sol·licitants d'asil), joves (amb accions de formació prelaboral, orientació ocupacional, habitatge amb suport educatiu per a joves extutelats, d'acollida per a joves migrants sense llar, i itineraris d'emancipació cap a l'èxit) i cooperació internacional (amb projectes a Mèxic i Senegal).

DESCRIPCIÓ DE LA INICIATIVA PROPOSADA

TALLER DE CONVERSA I ACOMPANYAMENT LINGÜÍSTIC A FAMÍLIES

Breu descripció

Des del curs 2012/2013 el projecte ofereix el seu servei a famílies en col·laboració amb diferents escoles del barri. S'adreça famílies d'alumnes dels centres educatius del barri del Raval, principalment mares i majoritàriament d'origen migrant, amb nivells inicials o inexistents de coneixement de les llengües oficials.

La metodologia del taller es basa en un enfocament comunicatiu i vivencial, centrat en l'ús pràctic de la llengua. Les sessions es construeixen a partir de situacions reals de la vida quotidiana de les participants, com ara la comunicació amb el professorat, les visites mèdiques, la comprensió de comunicacions escolars o les interaccions en comerços i serveis del barri. També s'hi incorporen continguts vinculats al calendari cultural i escolar facilitant així la comprensió del context social i cultural.

Les sessions combinen moments de treball més estructurat, centrats en l'adquisició de competències lingüístiques bàsiques (comprensió i expressió oral, alfabetització inicial en alguns casos, vocabulari funcional i estructures comunicatives), amb espais de pràctica comunicativa més espontània, que afavoreixen la confiança i la fluïdesa de les participants.

Un altre element clau del projecte és la seva flexibilitat i accessibilitat real. Les sessions estan pensades per adaptar-se a les necessitats de les participants, i es considera que la presència d'infants petits a l'aula facilita la participació de moltes dones que, d'altra manera, quedarien excloses. Aquest enfocament contribueix a eliminar barreres estructurals d'accés a la formació i afavoreix un entorn més acollidor i realista.

A més, es realitza un seguiment personalitzat de cada participant, observant la seva evolució, identificant dificultats i adaptant les activitats a les seves necessitats. Aquest acompanyament contribueix a evitar l'abandonament i a reforçar la continuïtat en el procés formatiu.

Aportació de valor de la iniciativa

Aquesta és una iniciativa d'acció comunitària que té com a objectiu principal promoure la participació de les famílies, especialment de les mares d'origen migrant, en la vida escolar i comunitària a través de l'aprenentatge oral de les llengües catalana i castellana.

Gràcies a escoltar les necessitats socials de les escoles del barri s'idea la metodologia del projecte de la manera més adient per fomentar l'assistència de les persones usuàries, facilitant el seguiment i aconseguir els objectius.

Un dels elements clau del projecte és la seva perspectiva inclusiva i intercultural. Es parteix de la idea que cada participant aporta un bagatge propi, que esdevé un recurs per al grup. Així, es generen espais d'intercanvi on les llengües i cultures d'origen no només són respectades, sinó també valorades com a part del procés d'aprenentatge.

El projecte contribueix a la cohesió social, reforça el vincle entre famílies i escola i promou una ciutadania més activa i inclusiva.

Necessitat a la que respon

Aquesta és una iniciativa d'acció comunitària que té com a objectiu principal promoure la participació de les famílies, especialment de les mares d'origen migrant, en la vida escolar i comunitària a través de l'aprenentatge oral de les llengües catalana i castellana.

Gràcies a escoltar les necessitats socials de les escoles del barri s'idea la metodologia del projecte de la manera més adient per fomentar l'assistència de les persones usuàries, facilitant el seguiment i aconseguir els objectius.

Un dels elements clau del projecte és la seva perspectiva inclusiva i intercultural. Es parteix de la idea que cada participant aporta un bagatge propi, que esdevé un recurs per al grup. Així, es generen espais d'intercanvi on les llengües i cultures d'origen no només són respectades, sinó també valorades com a part del procés d'aprenentatge.

El projecte contribueix a la cohesió social, reforça el vincle entre famílies i escola i promou una ciutadania més activa i inclusiva.

Els centres educatius del Raval acullen una gran diversitat cultural, lingüística i social. Moltes famílies es troben en situacions de vulnerabilitat o amb dificultats per accedir als recursos del seu entorn a causa de barreres idiomàtiques. Aquesta realitat sovint limita la seva implicació en l'escola i, per extensió, en la comunitat, generant distàncies que poden afectar tant el procés educatiu dels infants com la cohesió social del barri.

Principals objectius assolits

A través dels anys, l'activitat del projecte ha millorat la cohesió social del barri i facilitat la interculturalitat amb la consecució dels següents objectius directes:

- Facilitar l'adquisició de competències comunicatives bàsiques en català i castellà en situacions quotidianes.
- Afavorir la confiança i l'autonomia de les participants en la seva relació amb l'escola i altres serveis del barri.
- Reconèixer i incorporar els coneixements previs, les experiències migratòries i les trajectòries lingüístiques de les participants com a punt de partida de l'aprenentatge.
- Fomentar la creació de xarxes de suport entre les mares participants.
- Establir un seguiment personalitzat del procés d'aprenentatge, adaptant els continguts i ritmes a les necessitats individuals.

Mitjançant l'aprenentatge lingüístic, es facilita l'accés a drets, serveis i espais de decisió, contribuint a una ciutadania més informada i activa. Alhora, es reforça el paper de l'escola com a agent comunitari clau, capaç d'articular processos de transformació social més enllà de l'àmbit estrictament educatiu.

Principals resultats obtinguts

"Taller de conversa i acompanyament lingüístic a famílies" ha atès al llarg de tots aquests anys d'actuació 188 famílies amb una presència sostinguda, amb programes anuals que poden arribar a més de 70 sessions anuals en un centre i més de 50 en un altre, cosa que evidencia la regularitat i estabilitat de la intervenció.

El 2026 37 famílies participen al projecte de manera habitual.

Abast de l'experiència

Des de l'inici del projecte el 2012, hi han participat 188 famílies amb una presència sostinguda sempre centrant-nos en mares d'origen migrant amb coneixements inicials o inexistents de les llengües oficials. Aquest projecte es desenvolupa al barri del Raval de Barcelona amb un fort arrelament local gràcies a la participació activa d'ens locals com són les escoles Collaso i Gil, Rubén Darío i Sant Antoni. Les sessions es fan dins dels mateixos centres educatius, eliminant barreres logístiques i convertint l'escola en un espai obert que redueix les desigualtats d'accés a recursos del barri. A més, la implicació de voluntariat reforça la dimensió participativa del projecte.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 2
Ateses: 37
Voluntàries: 2

Principals factors clau d'èxit

L'èxit del projecte rau, per una banda, en que es basa en una necessitat real detectada al territori a la que no s'estava donant resposta. I per altra banda, en el fet que el projecte en la flexibilitat i accessibilitat real s'adapta en la seva forma, estructura i lloc de realització a les conveniències de les persones a les que acompanya.

Les sessions estan pensades per adaptar-se a les necessitats de les participants, i en aquest sentit no es limita l'assistència de mares amb fills i filles petits no escolaritzats. Al contrari, es considera que la presència d'infants petits a l'aula no només no és un obstacle, sinó que facilita la participació de moltes dones que, d'altra manera, quedarien excloses de l'activitat formativa per manca d'alternatives de cura. Aquest enfocament contribueix a eliminar barreres estructurals d'accés a la formació i afavoreix un entorn més acollidor i realista, alineat amb les condicions de vida de les participants. A més, es realitza un seguiment personalitzat de cada participant, observant la seva evolució, identificant dificultats i adaptant les activitats a les seves necessitats.

Un altre dels elements clau del projecte és la seva perspectiva inclusiva i intercultural. Es parteix de la idea que cada participant aporta un bagatge propi, que esdevé un recurs per al grup. Així, es generen espais d'intercanvi on les llengües i cultures d'origen no només són respectades, sinó també valorades com a part del procés d'aprenentatge.

Dificultats i reptes superats

El col·lectiu atès al projecte sovint queda al marge de les oportunitats formatives convencionals per motius diversos com la cura de fills, horaris incompatibles o manca de recursos. Aquests condicionants es van posar a la base de la creació del projecte per fer-lo flexible i accessible per aquesta realitat.

Al principi el "Taller de conversa i acompanyament lingüístic a famílies" va comptar amb el desconeixement i la reticència de les mares més necessitades a les que es volia arribar. Per començar va caldre l'impuls derivador del personal de les escoles que es van convertir en portaveus del projecte per arribar a les persones més vulnerabilitzades. Al llarg de les edicions, el bon

resultat del taller no només fa que el personal de les escoles el promocioni de grat sinó que el propi col·lectiu de famílies ateses fan de portaveus del projecte i ara la major part de les noves incorporacions són gràcies al boca-orella.

Elements innovadors que aporta la iniciativa

El projecte compte amb una sèrie d'elements que el fan innovador per l'originalitat, el grau d'innovació en la cobertura de necessitats i la metodologia utilitzada, com són:

- Metodologia vivencial i situada: A diferència de l'aprenentatge acadèmic tradicional, el taller utilitza un enfocament comunicatiu i vivencial centrat en l'ús pràctic de la llengua per a situacions reals de la vida quotidiana, com ara visites mèdiques, interaccions en comerços o la comunicació amb el professorat.

- L'escola com a node comunitari obert: Una innovació clau és la ubicació del projecte dins dels mateixos centres educatius

- Detecció de necessitats a través d'agents de proximitat: El grau d'innovació també es reflecteix en la metodologia de detecció: són les mateixes escoles del barri les que identifiquen les necessitats formatives i vinculen les famílies al projecte, assegurant que s'arriba als col·lectius més vulnerables que solen quedar al marge de l'oferta convencional.

- Valorització del bagatge migratori: El projecte no veu la manca de coneixement lingüístic com una deficiència, sinó que incorpora les experiències migratòries i les llengües d'origen com un recurs valuós per al grup, fomentant una interculturalitat real on les participants se senten reconegudes i apoderades.

- Impacte en col·lectius "invisibilitzats": La iniciativa innova en posar el focus específicament en les mares d'origen migrant, un col·lectiu que sovint té dificultats d'accés a recursos per la cura de fills o horaris incompatibles, promovent la seva participació activa i l'accés a drets.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat

La combinació d'una metodologia pràctica, un model de col·laboració institucional (entitat-escola) i una baixa barrera logística fan que el projecte tingui un alt potencial per ser estès a altres organitzacions i territoris de Catalunya.

El projecte posseeix una arquitectura organitzativa que li permet ser adaptat a diferents contextos i entorns sense perdre la seva essència comunitària.

No necessita un espai propi, adaptant-se als espais disponibles de les escoles, el que redueix costos. I la implicació de persones voluntàries facilita la sostenibilitat econòmica i temporal del projecte.

Creiem que el projecte no només es fàcilment replicable si no que és molt necessari que sigui replicat en molts punts del territori català.